

PERUSTAITOJEN TAITOKORTIT PERUSTEISTA POLUILLE -HANKKEESSA

Perusteista poluille -hankkeessa on määritelty perustaidot taitokorteiksi neljälle eri perustaidolle:

- digitaaliset taidot
- matemaattiset taidot
- oppimisen ja arjen hyvinvoinnin taidot ja
- viestintä- ja vuorovaikutustaidot äidinkielellä suomi ja toisella kotimaisella kielellä

Nämä perustaidot ovat taitoja, joita vaaditaan ammatillisen perustutkinnon opintojen alkuun opintojen sujumiseksi. Perustaitojen osaamistavoitteiden taustalla on arviointikriteerejä peruskoulun päättötodistuksen arvosanalle 5, ammatillisen koulutuksen yhteisten tutkinnon osien arvosanalle T1 ja tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) tavoitteille. Liitteessä 1 on matemaattisten perustaitojen kuvauksessa käytetyt kriteerit. Liitteessä 2 on havainnollistettu viestintä- ja vuorovaikutustaitojen kartoitusmahdollisuuksia äidinkielellä suomi.

Perustaitojen taitokorttikuvauksia on hankkeessa luoneet seuraavat oppilaitokset:

Careeria, Suomen Diakoniaopisto / SDO, Hyria koulutus Oy, Kirkkopalvelut Oy / STEP-koulutus, Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä, Luksia / Länsi-uudenmaan koulutuskuntayhtymä, Oulun palvelualan opisto ja Vamia.

TAITOKORTTI

PERUSTAJATOIDOT digitaalisten taitojen osaamisessa

- Osaan avata tietokoneen, kirjautua sille, etsiä sovelluksen (esim. internetselain, Word) ja käyttää näppäimistöä (esim. shift, enter, tab, backspace, €, @, !).
- Osaan luoda, nimetä ja tallentaa tiedoston (MS Officen Word).
- Osaan löytää ja avata aiemmin tekemäni tiedoston.
- Osaan palauttaa oppimistehtävän opiskelualustalle.
- Osaan avata sähköpostiohjelman ja luoda, kirjoittaa ja lähettää viestin.
- Osaan käsitellä liitetiedostoja ja liittää tiedostoja sähköpostiin.
- Tiedän yleisimmät tiedostomuodot ja osaan tallentaa pyydettyyn tiedostomuotoon.
- Osaan avata opiskelijatietojärjestelmän (esim. Wilma) ja löytää sieltä omat tietoni ja opintoni.
- Osaan muodostaa hakusanoja aiheen mukaan, kun haen tietoa internetistä.
- Ymmärrän luotettavan ja epäluotettavan tiedon eron ainakin selkeissä tapauksissa.
- Tiedän lähteen käytön ja kopioinnin eron. Ymmärrän, että on tärkeää noudattaa tekijänoikeuksia.

TAITOKORTTI

PERUSTAJIDOT matemaattisessa osaamisessa

Peruslaskut

- Tunnen peruslaskuissa vaadittavat merkit ja symbolit.
- Osaan tulkita lukusuoraa ja ratkaista yhteen- ja vähennyslaskuja lukusuoran avulla.
- Osaan laskea päässä kokonaislukujen yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskuja.
- Tunnen potenssin ja juuren määritelmän ja ratkaisun yksinkertaisia potenssi- ja juurilaskuja.
- Osaan ratkaista yhden välivaiheen vaativia ensimmäisen ja toisen asteen yhtälöitä pääättelemällä.
- Osaan laskea kerto- ja jakolaskuja.
- Osaan laskea kerto- ja jakolaskuja kymmenen monikerroilla.
- Osaan pyöristää kokonais- tai desimaaliluvun halutulle tarkkuudelle.
- Tunnen laskujärjestyksen ja osaan noudattaa sitä.

Murtoluvut, desimaaliluvut, prosentit

- Tunnistan murtoluvun kuviosta ja osaan hahmottaa murtolukuja piirtämällä.
- Osaan laskea samannimisten, positiivisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja.
- Osaan laventaa ja supistaa murtoluvun annetulla luvulla.
- Osaan selittää, päätellä tai laskea prosenttiosuuden ja prosenttiluvun osoittaman määrän.
- Osaan sijoittaa annetun desimaaliluvun lukusuoralle.
- Osaan laskea saman tarkkuuden desimaalilukujen yhteen- ja vähennyslaskuja.
- Osaan muuttaa murtoluvun desimaaliluvuksi
- Osaan muuttaa desimaaliluvun murtoluvuksi.

Geometriset taidot

- Tunnistan yleisimmät taso- ja avaruusgeometrian kappaleet.
- Tunnistan ympyrään liittyviä käsitteitä ja lasken ohjattuna ympyrän kehän ja pinta-alan.
- Osaan laskea suorakulmion pinta-alan ja suorakulmisen särmiön tilavuuden.
- Osaan muuntaa yleisimmin käytettyjä pinta-alan ja tilavuuden yksiköitä.

Looginen päättelykyky, menetelmien- ja apuvälineiden käyttö

- Tunnistan sanallisesta tehtävästä sen ratkaisuun vaadittavat lähtöarvot.
- Ilmaisen matemaattista ajattelua suullisesti ja työvälineiden (kynä, paperi, laskin) avulla.
- Hallitsen viivoittimen käytön.
- Tunnen ajan yksiköt ja osaan lukea kelloa.
- Osaan etsiä tietoa pylväs-, viiva- ja ympyrädiagrammista sekä taulukosta.

Vastauksen oikeellisuuden, suuruusluokan ja oman osaamisen arviointi

- Osaan tarkistaa tulosten oikeellisuuden ja niiden suuruusluokan. Osaan pyytää apua ja pyrin ohjatusti ratkaisemaan tehtävän uudelleen.
- Kykenen ohjattuna aloittamaan työskentelyn ja ylläpitämään sitä.
- Tunnistan vahvuuteni ja kehittämiskohteeni matemaattisessa osaamisessaan perustellusti.

TAITOKORTTI

PERUSTAIKOT oppimisessa ja arjen hyvinvoinnissa

Opiskelutaidot

- Osaan hankkia, arvioida ja käyttää tietoa osittain itsenäisesti.
- Osaan ottaa vastuuta opinnoistani ja suunnitella niitä osittain itsenäisesti.
- Osaan käyttää itselleni sopivia oppimistapoja osittain itsenäisesti.
- Ymmärrän opiskeluryhmän ja läheisten merkityksen oppimisen ja opiskelun tukena.
- Kehitän opiskelukielen taitoani siten, että pystyn käyttämään puhuttua ja kirjoitettua kieltä erilaisissa tilanteissa jonkin verran itsenäisesti.

Yhteiskunta- ja työelämätaidot

- Noudatan annettuja työaikoja ja sovittuja asioita osittain itsenäisesti.
- Osaan suunnitella ja hallita ajankäyttöäni osittain itsenäisesti.
- Noudatan työssäni ulkoasuun ja pukeutumiseen liittyviä ohjeita osittain itsenäisesti.
- Käytän työssäni oikeaa suojavaatetusta. Noudatan työturvallisuusohjeita osittain itsenäisesti.
- Vahvistan arjessa ja yhteiskunnassa tarvitsemiäni lukemis- ja kirjoittamistaitoja sekä vuorovaikutustaitoja.
- Perehdyn yhteiskunnan palveluihin. Osaan hakea tarvitsemiäni palveluja osittain itsenäisesti.

Hyvinvoinnin taidot

- Vahvistan toimintakykyäni sekä hyvinvointiani osittain itsenäisesti.
- Tunnistan asioita, jotka vaikuttavat mielen hyvinvointiin (kaverit, harrastukset, lepo, ravinto, liikkuminen...). Osaan vahvistaa mielen hyvinvointiani.
- Suunnittelen ja teen arkielämän päätöksiä.
- Tunnen turvalliset ja vastuulliset toimintatavat opiskelu- ja asuinympäristössäni.
- Ymmärrän ja noudatan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita.
- Tiedän terveyden ja terveellisten elämäntapojen merkityksen osittain itsenäisesti.
- Tiedän kuinka edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä ja hyvinvointia (liikunta, ravitsemus, palautuminen, uni, mieli, päihteet, seksuaaliterveys, ihmissuhteet).

- Osaan etsiä ohjatusti tietoa hyvinvointia edistävästä yhteisöistä (harrastukset, järjestöt jne)
- Osaan suunnitella omaa ajankäyttöäni siten, että opiskeluun ja vapaa-aikaan on riittävästi aikaa.
- Osaan tarvittaessa hakeutua osittain itsenäisesti hyvinvoinnin ja terveydenhuollon palveluiden pariin (erityisopettaja, opinto-ohjaaja, kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi...).
- Toimin turvallisuutta ja terveyttä edistävien ohjeiden mukaisesti yhteistyössä muiden kanssa (hygieniä, ergonomia jne).

TAITOKORTTI

PERUSTAIKOT viestintä- ja vuorovaikutusosaamisessa äidinkielellä suomi

Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

- Osaan viestiä asiallisesti ja ilmaista mielipiteeni vuorovaikutustilanteissa.
- Ilmaisuni on ymmärrettävää.
- Viestin vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla.
- Osaan ohjattuna arvioida vuorovaikutustaitojani ja ottaa vastaan palautetta.

Tekstien tulkitseminen

- Erotan mielipiteen tosiasioista ja faktan fiktiosta.
- Tunnistan tavallisimpia tekstilajeja.
- Osaan käyttää jotakin lukemisen strategiaa ja yksinkertaista muistiinpanotekniikkaa.
- Osaan poimia tekstistä keskeisiä sisältöjä ja yksittäisiä tietoja apukysymysten avulla.
- Osaan nimetä muutaman lähteiden luotettavuuteen liittyvän piirteen.

Tekstien tuottaminen

- Osaan tehdä yksinkertaisen tiivistyksen luetun, kuullun tai nähdyin pohjalta.
- Osaan tuottaa mallien ja apukysymysten avulla puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia yksinkertaisia tekstejä käsin sekä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.
- Osaan lähettää ja vastaanottaa wilma-viestin, sähköpostin tai WhatsApp-viestin ja lähettää liitteen.
- Hallitsen osittain kirjoitetun kielen käytänteet.
- Osaan ohjattuna arvioida tekstin tuottamisen taitojani ja ottaa vastaan palautetta.

TAITOKORTTI

PERUSTAIDOT viestintä- ja vuorovaikutusosaamisessa toisella kotimaisella kielellä

Taso T1

- Osaan käyttää työtehtävissä ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa joitakin itselleni sopivia kielenoppimistapoja.
- Osaan antaa joitakin esimerkkejä mahdollisuuksista käyttää ruotsin kieltä työtehtävissä ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa.
- Selviydyn satunnaisesti viestintäkumppanin tukemana muutamasta kaikkein yleisimmin toistuvasta rutiininomaisesta työhön liittyvästä viestintätilanteesta.
- Osaan vastata yleisimpiin tervehdyksiin ja hyvästelyihin.
- Tunnistan työturvallisuusohjeistuksia (esim. varoituskylttejä) apuneuvoja käyttäen.
- Osaan käyttää joitakin yleisimpiä fraaseja: Jag vet inte. Jag förstår inte. Tack! Var så god!
- Osaan vastata itseäni koskeviin kysymyksiin sekä kirjallisesti että suullisesti: oma nimi, asuinpaikka, ikä.
- Osaan elein ja ilmein ilmaista rutiininomaisissa työtilanteissa, että olen ymmärtänyt.
- Osaan hyödyntää apukeinoja esim. nettiä ja sanastoja selviytyäkseni oman alan viestintätilanteista.
- Osaan tuottaa lyhyitä kirjallisia viestejä sanaston avulla.

Liite 1: Perustaidot matemaattisessa osaamisessa

Perustaidot	Peruskoulun Ops arvosana 5	Ammatillinen koulutus arvosana T1 ennen 1.8.22	Ammatillinen koulutus 1.8.22 alkaen
Peruslaskut: Opiskelija tuntee peruslaskuissa vaadittavat merkit ja symbolit. Osaa tulkita lukusuoraa ja ratkaista yhteen- ja vähennyslaskuja lukusuoran avulla. Opiskelija osaa laskea päässä kokonaislukujen yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskuja. Opiskelija tuntee potenssin ja juuren määritelmän ja ratkaisee yksinkertaisia potenssi- ja juurilaskuja. Opiskelija ratkaisee yhden välivaiheen vaativia ensimmäisen ja toisen asteen yhtälöitä pääättelemällä Opiskelija osaa laskea kerto- ja jakolaskuja kymmenen monikerroilla.	Oppilas laskee päässä lyhyitä laskutoimituksia ja löytää ohjattuna matemaattisia säännönmukaisuuksia. Oppilas yhdistää samanmuotoisia termejä. Oppilas ratkaisee ohjattuna ensimmäisen asteen yhtälöitä ja päättelee ohjattuna vaillinaisen toisen asteen yhtälön jonkin ratkaisun. Oppilas tunnistaa tilanteet, jolloin tarvitaan pyöristämistä.	laskee omaan alaan ja arkielämään liittyvät laskutoimitukset, kuten peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskut ratkaisee omaan alaan liittyviä, keskeisiä matemaattisia ongelmia hyödyntäen peruslaskutoimituksia käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä yksinkertaisten matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen tarviten ajoittain ohjausta käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä omaan alaan liittyvien matemaattisten ongelmien ratkaisemisessa	Opiskelija hallitsee peruslaskutoimitukset kokonaisluvuilla Opiskelija ratkaisee yhden välivaiheen vaativia ensimmäisen asteen yhtälöitä itsenäisesti ja useamman välivaiheen ensimmäisen asteen yhtälöitä esimerkin avulla. Opiskelija mallintaa esimerkin avulla yksinkertaisia ongelmia ensimmäisen ja vaillinaisen toisen asteen yhtälöillä, ratkaisee ne ja tulkitsee saatuja tuloksia.

Opiskelija osaa pyöristää kokonais- tai desimaaliluvun halutulle tarkkuudelle. Opiskelija tuntee laskujärjestyksen ja osaa noudattaa sitä			

Murtoluvut, desimaaliluvut, prosentit: Opiskelija tunnistaa murtoluvun kuviosta ja osaa hahmottaa murtolukuja piirtämällä. Opiskelija laskee samannimisten, positiivisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Opiskelija osaa laventaa- ja supistaa murtoluvun annetulla luvulla. Opiskelija selittää, päättelee tai laskee prosenttiosuuden ja prosenttiluvun osoittaman määrän Opiskelija osaa sijoittaa annetun desimaaliluvun lukusuoralle. Opiskelija osaa laskea samantarkkuuksisten desimaalilukujen yhteen- ja vähennyslaskuja Opiskelija osaa muuttaa murtoluvun desimaaliluvuksi Opiskelija osaa muuttaa desimaaliluvun murtoluvuksi.	Oppilas laskee samannimisten, positiivisten murtolukujen yhteen- ja vähennyslaskuja. Oppilas kertoo murtoluvun kokonaisluvulla. Oppilas sijoittaa annetun desimaaliluvun lukusuoralle. Oppilas selittää, päättelee tai laskee prosenttiosuuden ja prosenttiluvun osoittaman määrän.	tekee ohjeiden avulla yksinkertaisia arki- ja työelämään liittyviä talousmatematiikan laskelmia tekee yksinkertaisia kustannus- ja kannattavuusvertailuja	Opiskelija hallitsee yhteen-, vähennys ja kertolaskun yksinkertaisilla desimaali- ja murtoluvuilla. Opiskelija hallitsee prosenttilaskennan perusteet: Luvun osuus toisesta luvusta ja prosenttiarvo luvusta. Opiskelija tekee yksinkertaisia liittyviä talousmatematiikan laskelmia: laskee palkan työtuntien perusteella ja verot ansaitusta bruttopalkasta.

Geometriset taidot:			
Opiskelija tunnistaa yleisimmät taso- ja avaruusgeometrian kappaleet.	Oppilas tunnistaa ja nimeää kulmia ja monikulmioita ja laskee ohjattuna niihin liittyviä laskuja. Oppilas piirtää suoran suhteen symmetrisiä kuvioita.	toteuttaa mittayksiköiden muunnokset laskee tavanomaisimmat pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimitukset	Opiskelija toteuttaa yleisimpiä mittayksiköiden muunnoksia taulukon avulla.
Opiskelija tunnistaa ympyrään liittyviä käsitteitä ja laskee ohjattuna ympyrän kehän ja pinta-alan			Opiskelija tunnistaa yleiset taso- ja avaruusgeometrian kappaleet.
Opiskelija osaa laskea suorakulmion pinta-alan ja suorakulmisen särmiön tilavuuden.	Oppilas laskee hypotenuusan pituuden käyttämällä Pythagoraan lausetta. Oppilas osaa tutkia kolmion suorakulmaisuuutta. Oppilas tunnistaa ympyrään liittyviä käsitteitä ja laskee ohjattuna ympyrän kehän pituuden.		Opiskelija laskee tavanomaisimpia pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimituksia
Opiskelija muuntaa yleisimmin käytettyjä pinta-alan ja tilavuuden yksiköitä	Oppilas muuntaa yleisimmin käytettyjä pinta-alan ja tilavuuden yksiköitä. Oppilas osaa laskea suorakulmion pinta-alan ja suorakulmisen särmiön tilavuuden.		Opiskelija ratkaisee ohjatusti yksinkertaisia käytännön ongelmia geometriaa hyödyntäen

Looginen päättelykyky, menetelmien- ja apuvälineiden käyttö: Opiskelija tunnistaa sanallisesta tehtävästä sen ratkaisuun vaadittavat lähtöarvot. Opiskelija ilmaisee matemaattista ajatteluaan suullisesti ja työvälineiden (kynä, paperi, laskin) avulla. Opiskelija hallitsee viivoittimen käytön. Opiskelija tuntee ajan yksiköt ja osaa lukea kelloa. Oppilas lukee tiedon pylväs-, viiva- ja ympyrädiagrammista sekä taulukosta.	Oppilas havaitsee ohjattuna opittavien asioiden välisiä yhteyksiä. Oppilas ilmaisee ohjattuna matemaattista ajatteluaan jollakin tavalla. Oppilas jäsentää ohjattuna ongelmia ja ratkaisee osia ongelmasta. Oppilas osaa vertailla ohjattuna tietoa matemaattisella perusteella	käyttää laskinta ja muita teknisiä apuvälineitä, kuten matemaattisia ohjelmistoja, työtehtäviin liittyvien matemaattisten perustehtävien ratkaisemiseen	Opiskelija käyttää laskinta, taulukkolaskentaa ja muita tietoteknisiä apuvälineitä ongelmien ratkaisemiseen Opiskelija hyödyntää taulukoita ja kuvaajia ongelmien ratkaisemiseen Opiskelija käsittelee ja havainnollistaa tilastollisia aineistoja Opiskelija määrittää ja tulkitsee tavanomaisimpia tunnuslukuja tilastollisista aineistoista

Vastauksen oikeellisuuden, suuruusluokan ja oman osaamisen arviointi: Opiskelija tarkistaa tulosten oikeellisuuden ja niiden suuruusluokan. Opiskelija pyytää apua ja pyrkii ohjatusti ratkaisemaan tehtävän uudelleen. Opiskelija kykenee ohjattuna aloittamaan työskentelyn ja ylläpitämään sitä. Opiskelija tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa matemaattisessa osaamisessaan perustellusti.	Oppilas kykenee ohjattuna aloittamaan työskentelyn ja ylläpitämään sitä. Oppilas selittää ohjattuna tuottamansa ratkaisun ja pohtii ohjattuna tuloksen mielekkyyttä. Oppilas tunnistaa matematiikan käyttömahdollisuudet ympärillään ja tietää ongelman matemaattisen muotoilun tarpeellisuuden.	Opiskelija tarkistaa tulosten oikeellisuuden ja niiden suuruusluokan arvioi käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta tarvitien ajoittain ohjausta tunnistaa oman alan kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti varmistaa yksinkertaisten matemaattisten ratkaisujen oikeellisuuden ja hahmottaa tuloksen suuruusluokan tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa matemaattisessa osaamisessaan perustellusti	Opiskelija havaitsee suureiden välisiä riippuvuuksia ja verrannollisuuksia Opiskelija varmistaa, että tuloksen yksikkö ja numerotarkkuus on mielekäs Opiskelija arvioi käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta Opiskelija tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa matemaattisessa osaamisessaan Opiskelija tunnistaa matematiikan merkityksen työvälineenä työ- ja arkielämässä

1.8.2022 alkaen osaamistavoitteet kuvataan näin:

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Peruslaskutoimitusten ja mittayksiköiden muunnoksien tekeminen ja talousmatematiikan soveltaminen

Opiskelija

- hallitsee peruslaskutoimitukset kokonais-, desimaali- ja murtoluvuilla
- hallitsee prosenttilaskennan
- tekee liittyviä talousmatematiikan laskelmia (tulot, menot, sijoitukset, lainat ja verot)
- toteuttaa mittayksiköiden muunnoksia
- ratkaisee ensimmäisen asteen yhtälöitä

Pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen sekä geometrian soveltaminen

Opiskelija

- laskee tavanomaisimpia pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimituksia
- ratkaisee käytännön ongelmia geometriaa hyödyntäen

Loogisen päättelykyvyn, matemaattisten menetelmien ja apuvälineiden käyttö matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen

Opiskelija

- mallintaa yksinkertaisia ongelmia ensimmäisen ja vaillinaisen toisen asteen yhtälöillä, ratkaisee ne ja tulkitsee saatuja tuloksia.
- käyttää laskinta, taulukkolaskentaa ja muita tietoteknisiä apuvälineitä ongelmien ratkaisemiseen
- hyödyntää taulukoita ja kuvaajia ongelmien ratkaisemiseen
- käsittelee ja havainnollistaa tilastollisia aineistoja
- määrittää ja tulkitsee tunnuslukuja tilastollisista aineistoista
- havaitsee suureiden välisiä riippuvuuksia ja verrannollisuuksia

Tulosten oikeellisuuden, suuruusluokan ja käytetyn ratkaisumenetelmän arviointi

- varmistaa laskelmien oikeellisuuden
- varmistaa, että tuloksen yksikkö ja numerotarkkuus on mielekäs
- arvioi käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta

Matemaattisen osaamisen arviointi ja merkityksen tunnistaminen

- tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa matemaattisessa osaamisessaan
- tunnistaa matematiikan merkityksen työvälineenä työ- ja arkielämässä

Opiskelija

Tyydyttävä 1

- toteuttaa työn ohjeiden mukaisesti
- toimii yhteistyökykyisesti
- tarvitsee joissakin tilanteissa lisäohjeita

	• hyödyntää työssä tarvittavaa perustaitoa• muuttaa toimintaansa saamansa palautteen mukaisesti• tarvitsee ajoittain tukea rutiininomaisissa tilanteissa• toimii tutuissa vuorovaikutustilanteissa asianmukaisesti• tuntee osa-alueen sisältämiä peruskäsitteitä ja tietoja• käyttää perustietoa kaavamaisesti• arvioi suoriutumistaan	

Liite 2 : Perustaidot viestintä- ja vuorovaikutusosaamisessa äidinkielellä suomi

T = kartoitus testin avulla

H = kartoitus havainnoimalla opintojen alussa (orientaatioviikkojen tai ensimmäisen tutkinnonosan aikana)

Vuorovaikutustilanteissa toimiminen			
Opiskelija osaa viestiä asiallisesti ja ilmaista mielipiteensä vuorovaikutustilanteissa.	erottaa kielen rekisterit	asiatyyli, puhekieli, käytöstavat, sosiaalinen kommunikaatio	H
Ilmaisu on ymmärrettävää.			H T
Opiskelija viestii vuorovaikutustilanteessa tilanteen mukaisella tavalla.			H
Opiskelija osaa ohjattuna arvioida vuorovaikutustaitojaan ja ottaa vastaan palautetta.			H T

Tekstien tulkitseminen			
Opiskelija erottaa mielipiteen tosiasioista ja faktan fiktiosta.			T
Opiskelija tunnistaa tavallisimpia tekstilajeja.	uutinen, mainos, tiedote...		T
Opiskelija osaa käyttää jotakin lukemisen strategiaa ja yksinkertaista muistiinpanotekniikkaa.			T
Opiskelija osaa poimia tekstistä keskeisiä sisältöjä ja yksittäisiä tietoja apukysymysten avulla.			T
Opiskelija osaa nimetä muutaman lähteiden luotettavuuteen liittyvän piirteen.			T
Opiskelija pyrkii noudattamaan tekijänoikeuksia ja osaa käyttää lähteitä mekaanisesti ja yksinkertaisesti.			T

Tekstien tuottaminen			
Opiskelija osaa tehdä yksinkertaisen tiivistyksen luetun, kuullun tai nähdyn pohjalta.			H T
Opiskelija osaa tuottaa mallien ja apukysymysten avulla puhuttuja, kirjoitettuja tai audiovisuaalisia yksinkertaisia tekstejä käsin sekä hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.			H T
Opiskelija osaa lähettää ja vastaanottaa wilma-viestin, sähköpostin tai WhatsApp-viestin ja lähettää liitteen.			H T

Opiskelija hallitsee osittain kirjoitetun kielen käytänteet.	yksinkertaiset virke- ja lauserakenteet, pääosin virkkeen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja erisnimissä	T
Opiskelija osaa ohjattuna arvioida tekstin tuottamisen taitojaan ja ottaa vastaan palautetta.		H T